

Participatie en Aarhus in Nederland

VMR 14 mei 2019

Ben Schueler

Verdrag van Aarhus

Drie pijlers

- 1^e Toegang tot informatie (art. 4-5)
- 2^e Inspraak in milieuprocedures (art.6-8)
- 3^e Toegang tot de rechter in milieugeschillen (art. 9)

1998 gesloten i.h.k.v. Europese Economische Commissie van de VN

Verdragsluitende partijen: landen van binnen en buiten de EU en ook de EU zelf

Ik heb het nu verder over de 2^e pijler

Inspraak in Aarhus

- Art. 6: besluiten over het al dan niet toestaan van specifieke activiteiten
- Art. 7: plannen, programma's en beleid
- Art. 8: uitvoerende regelingen en algemeen toepasselijke wettelijk bindende normatieve instrumenten

Ruim begrip 'milieu'

Art. 6 – besluiten over specifieke activiteiten

- Bijlage I bij het VvA (m.n. RIE- en MER-gevallen)
- Andere activiteiten die een aanzienlijk effect op het milieu kunnen hebben. Verdragsluitende partijen bepalen wanneer dat zo is.

Art. 6 Habitatrictlijn en art. 4 Kaderrichtlijn Water (HvJ-EU)

Implementatie 2^e pijler in EU-regels

- Richtlijn 2003/35/EG inspraak bij plannen en programma's
- Richtlijn Industriële Emissies (RIE)
- MER-richtlijn
- Habitatrictlijn

- Zie verder
http://ec.europa.eu/environment/aarhus/pdf/aarhus_implementation_report_2017.pdf

- Is de bepaling geïmplementeerd in een EU-richtlijn? Zo ja, dan is die EU-regel van toepassing. Dan bepaalt het HvJ-EU of de bepaling van het VvA rechtstreekse werking heeft (C-240/09 (8 maart 2011) inz LZ). Zo ja, dan kan de Nederlandse rechter zowel aan de bepaling uit VvA als aan EU-regel toetsen.
- Is een VvA-bepaling niet geïmplementeerd in EU-recht, dan bepaalt de Nederlandse rechter zelf of de VvA-bepaling rechtstreekse werking heeft (art. 93 en 94 Grondwet).
- Als de VvA-bepaling en de EU-implementatie overeenstemmen, laat de Afdeling in het midden of de VvA-bepaling rechtstreekse werking heeft (RvS:2018:616).

Implementatie 2^e pijler in Nederlandse regels

- Bij de totstandkoming van wetgeving wordt bezien of de voorgeschreven procedures aan inspraakverplichtingen van Aarhus voldoen
- Afdeling 3.4 Awb: de uniforme ('uitgebreide') openbare voorbereidingsprocedure
 - voldoet dat?
 - art. 6 lid 4 VvA: vroegtijdig stadium als alle opties nog open zijn
- Prejudiciële vragen rechtbank Limburg ROE 17/3841-3843.

Inspraak en de rechter

- De rechter toetst of de inspraak aan de eisen heeft voldaan
- Art. 9 lid 2 VvA

- Wat kan de rechter achteraf?
 - vernietigen
 - art. 6:22 Awb
 - rechtsgevolgen in stand laten
 - bestuurlijke lus?